

Asia: VN/36703/2025

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi laeiksi metsälain ja luonnonsuojelulain 70 ja 82 § muuttamisesta

Pykäläkohtainen lausunto

Metsälain 10 c § Metsän hoitamisen ja käyttämisen rajoitukset linnuston huomioon ottamiseksi

Lintujen huomioon ottaminen metsätalouden toimenpiteissä tulee säätää metsälain kautta. Metsälaki muodostaa toimialakohtaisen ja valvonnan kannalta johdonmukaisen kehyksen, ja valvonta voidaan toteuttaa Suomen metsäkeskuksen kautta. Samalla tulee varmistaa resurssit ja rahoitus valvonnan hoitamiseen. Selkeä viittaus metsälakiin tulee sisällyttää luonnonsuojelulain asianomaisiin pykäliin.

Arviointivelvoite.

Velvoite on lähtökohtaisesti perusteltu, mutta sen tulee olla toteutettavissa luotettaviin ja olemassa oleviin tietolähteisiin tukeutuen. Pesintäajan ulkopuolella toteutettavissa toimenpiteissä arvioinnin tulee olla kevyempi ja kohdennetumpi.

Tietotarpeet.

Julkisen metsätiedon tarkkuuteen ja ajantasaisuuteen sekä uhanalaisten lajien paikkatietojen saatavuuteen on panostettava. Kaikilla toimijoilla tulee olla oikeus saada kaikki toimialueitaan koskevat lajitiedot käyttöönsä.

Ennaltaehkäisevät toimet.

Toimien on oltava taloudellisesti kohtuullisia ja selkeitä. Lainsäädännön tueksi tarvitaan käytännönläheinen ohjeistus, joka voidaan sisällyttää toiminnanohjausjärjestelmiin ja yritysten korjuuohjeisiin. Ohjeistuksen tulee tukea riskien vähentämistä kohtuullisin toimin ja huomioida sekä luonnon monimuotoisuuden tavoitteet että taloudelliset ja sosiaaliset vaikutukset.

Vastuunjako.

Arviointivastuu ja velvoitteet kohdentuvat metsän hakkaajaan (metsänomistaja tai hakkuuoikeuden haltija), mutta käytännössä suunnittelija ja toimenpiteen toteuttaja/työnjohtaja joutuu metsänkäyttöilmoituksen teon yhteydessä tekemään 10 c §:n mukaisia arviointeja.

Metsälain 14 § Metsänkäyttöilmoitus

Esitetty ilmoitusvelvollisuus ei tuo valvonnalle olennaista lisäarvoa, mutta aiheuttaa toimijoille merkittäviä tietojärjestelmä- ja hallinnollisia kustannuksia. Ehdotamme, ettei muutosta toteuteta esitetystä muodostaan.

Arviointivastuu ja velvoitteet kohdentuvat metsän hakkaajaan (metsänomistaja tai hakkuuoikeuden haltija), mutta käytännössä suunnittelija ja toimenpiteen toteuttaja/työnjohtaja joutuu metsänkäyttöilmoituksen teon yhteydessä tekemään 10 c §:n mukaisia arviointeja.

Metsälain 18 § Metsärikos ja metsärikkomus

Ei lausuttavaa.

Luonnonsuojelulain 70 § Eläinlajien rauhoitus

Luonnonsuojelulakiin on sisällytettävä selkeä ja yksiselitteinen viittaus metsälain säännöksiin, jotta vastuunjako ja soveltamisala ovat ymmärrettäviä.

Lainsäädäntöön tulee sisällyttää täsmällinen listaus siitä, mitä uhanalaisilla ja harvalukuisilla lintulajeilla tarkoitetaan. Tämä on välttämätöntä sekä sääntelyn noudattamisen että valvonnan yhdenmukaisuuden kannalta. Linnuston arviointi ennen hakkuuta on haastavaa ja lisää toimijoiden vastuuta sekä työtaakkaa.

Luonnonsuojelulain 82 § Yleispoikkeus eräistä rauhoitussäännöksistä

Lainsäädäntöön tulee sisällyttää täsmällinen listaus siitä, mitä uhanalaisilla ja harvalukuisilla lintulajeilla tarkoitetaan. Tämä on välttämätöntä sekä sääntelyn noudattamisen että valvonnan yhdenmukaisuuden kannalta. Linnuston arviointi ennen hakkuuta on haastavaa ja lisää toimijoiden vastuuta sekä työtaakkaa.

Esityksen vaikutukset

Miten arvioitte esityksen vaikutuksia (HE-luonnoksen perusteluiden luku 4.2)?

Hakkuurajoitukset pesintäaikana ja talous-/työvoimavaikutukset

Rajoitukset lehtipuuvaltaisissa metsissä, korvissa ja rantametsissä ovat perusteltuja ja vastaavat pitkälti nykyisiä vapaaehtoisia käytäntöjä, mutta toimeenpano lisää kausiluonteisuutta, kasvattaa työvoimapainetta talvikaudella ja voi heikentää työllisyyttä kesäkaudella. Lisäksi kesäkorjuukelpoisten kohteiden siirtyminen talvikorjuuseen voi alentaa puunmyyntituloja merkittävästi.

Muita huomioita

Klikkaa ja lisää otsikko avoimelle kysymykselle

METO-Metsäalan Asiantuntijat ry pitää esitettyjä muutoksia tarpeellisina ja perusteltuina. Esitys selkeyttää ja yhdenmukaistaa lintujen huomioon ottamista metsätaloudessa, parantaa oikeusvarmuutta ja varmistaa lintudirektiivin vaatimusten toteutumisen Suomessa.

Toimenpiteet yhdenvertaisen valvonnan varmistamiseksi

Metsäkeskukselle tulee turvata riittävä lisärahoitus, jotta valvonta voidaan toteuttaa yhdenvertaisesti koko maassa. Lisäksi tarvitaan selkeät ja käytännönläheiset ohjeet, jotka määrittelevät täsmällisesti linnuston arvioinnin ja pesäsuojelun vaatimukset. Uusien velvoitteiden suunnittelussa on huomioitava erityisesti pienet ja keskisuuret toimijat, joille hallinnollinen taakka kasvaa suhteellisesti eniten.

Borgman Stefan
METO-Metsäalan Asiantuntijat ry